

Verslag

Klankbordgroep Willemspolder nr. 6

Datum : 9 juli 2020

Tijd : 19.00 uur – 22.00 uur

Plaats : Safaritent HUMUS in de Willemspolder

Aanwezigen: Arnold van Dee, Johan Hasken, Jacqueline van Rijn, Gijsbert Smit, Janneke Weiman-Angelino, Henk van de Berg, Jan Derksen, John Holtrust-Westerbeek, Toon van Mierlo, Reggy Schutte.

1. Opening

Reggy Schutte heet alle deelnemers welkom in de bijzondere setting van de safaritent van HUMUS. De bijeenkomst wordt iets na 19.00 uur geopend.

a. Doel van de bijeenkomst

In de voorgaande bijeenkomst is afgesproken dat we een vervolgspraak van de klankbordgroep zouden plannen rond juni, wanneer er meer bekend is over het voorkeursalternatief. Het doel van de bijeenkomst is om bij te praten over de voortgang, de vragen over het voorkeursalternatief te beantwoorden en stil te staan bij de communicatie rond het MER.

b. Mededelingen

Gijsbert Smit vervangt Joris Maier en neemt deel namens de werkgroep Beweeg- & Beleefroute.

c. Vaststellen agenda

Geen aanvullingen of opmerkingen.

2. Verslag vorige vergadering

a. Vaststellen verslag vorige vergadering

Er zijn geen opmerkingen op het verslag Klankbordgroep Willemspolder (Nr. 3, d.d. 13 februari 2020). Het verslag wordt vastgesteld.

b. Actielijst

Actie 1: rapport grondwateronderzoek met klankbordgroep delen na akkoord door waterschap. **Status:**

Onderzoek is akkoord maar de verdieping van de oostplas is niet meegenomen in het grondwatermodel.

Daardoor is het rapport nog niet compleet. Rapportage wordt met de overige rapporten gedeeld in het MER.

Actie 2: Toon van Mierlo stelt in goed overleg een werkgroepje samen om dit idee uit te werken en koppelt de resultaten daarvan terug aan de klankbordgroep. **Gereed;** werkgroep Beweeg- & Beleefroute is in het leven geroepen en komt terug bij agendapunt 3.

Actie 3: Dekker organiseert medio juni KBG en informatiebijeenkomst. **Gereed;** vindt vandaag plaats.

Actie 4: Dekker deelt informatie activiteiten en milieucategorie bedrijfsbestemming zodra mogelijk. **Status:** Er zijn geen nieuwe inzichten tussen Dekker en de gemeente. Dekker beoordeelt de bedrijfsactiviteiten als milieucategorie 4.2.

3. Terugkoppeling werkgroep Beweeg- & Beleefroute

In de klankbordgroep is het idee naar voren gekomen om de bestaande recreatieve route uit te werken tot een soort van beweeg- en beleefroute. Voor de nadere uitwerking is een werkgroep opgericht met de volgende deelnemers:

- Eefke Halma (IVN natuurgids / woont in Tiel / opleiding Natuurwijs)
- Anna van Hal (IVN natuurgids / woont in IJzendoorn) / opleiding Natuurwijs)
- Trudy Vogelaar (Voormalig leerkracht / NME Opheusden)
- Joris Maier (JOGG regisseur in Neder Betuwe)
- Gert Jan van Stralen (Buurtsportcoach, student en startend ondernemer bij QR-fit)
- Gijsbert Smit (beeldend kunstenaar, o.a. 'NatureArt')
- Toon van Mierlo (Projectleider Landschapontwikkeling Dekker)

Er gaat een voorbeeld rond van mogelijke invullingen van de ideeën van de werkgroep. Het gaat om het stimuleren van bewegen rond in het landschap passende (natuurlijke) elementen. Doel is om de lokale jongeren (en inwoners in het algemeen) fit en op gezond gewicht te houden en het verhaal van het gebied te vertellen. Met QR codes worden beweegoefeningen naast verhalen over de natuur en cultuurhistorie van het gebied aangeboden. Aan de route wordt een lesprogramma gekoppeld voor de scholen in de gemeente Neder-Betuwe (primaire doelgroep is groep 8).

4. Stand van zaken MER / concept Voorkeursalternatief

De huidige stand van zaken is dat we alle optimalisaties per doelstelling in expertmeetings hebben beoordeeld. Daaruit is per doelstelling een variant naar voren gekomen. Deze varianten zijn wederom in een expertmeeting in samenhang met elkaar beoordeeld. Daar waar de varianten met elkaar conflicteerden is in overleg tussen de specialisten bepaald welke optimalisaties al dan niet in het voorkeursalternatief opgenomen worden. Zo is het concept voorkeursalternatief tot stand gekomen dat vandaag wordt besproken.

Gevraagd wordt hoe de wegingsfactoren voor de alternatieven zijn bepaald. Dat heeft plaatsgevonden op basis van expert judgement. Dekker heeft per milieuaspect experts ingehuurd van verschillende onafhankelijke adviesbureaus (zoals Fugro, SOVON, LBP Sight enz.). In principe zijn de 5 doelstellingen naar prioriteit gerangschikt maar de experts hebben de vrijheid gekregen om per optimalisatie het milieubelang dat zij vertegenwoordigen te verdedigen. De optimalisaties zijn dus kwalitatief getoetst, waarbij de weging met argumenten van de experts is onderbouwd. Het voorkeursalternatief wordt op dit moment kwantitatief getoetst. Dat wil zeggen dat berekeningen (o.a. rivierkunde, grondwater, geluid, lucht enz.) opnieuw worden uitgevoerd. Daarna wordt het voorkeursalternatief vergeleken met het basisalternatief. Tot slot wordt ook de tijdelijke situatie (tijdens uitvoering) beoordeeld en wordt het VKA getoetst als onderdeel van de gehele gebiedsvisie Midden-Waal.

Er wordt gevraagd wat de plaats van de gemeente in het proces is. Dekker houdt de gemeente regelmatig op de hoogte van de voortgang en houdt rekening met de input van de gemeente. De gemeente is bevoegd gezag voor het bestemmingsplan, kijkt mee vanuit haar toetsende rol en geeft input op basis van beleid, wet en regelgeving. Gedurende het proces heeft de gemeente een aantal ontwikkelsuggesties meegegeven, met name voor de invulling van het bedrijventerrein.

Toon van Mierlo deelt een handout uit en geeft een presentatie over voortgang van de milieueffectrapportage. De m.e.r. dient om het milieubelang een volwaardige plek te geven in de besluitvorming (bestemmingsplan en vergunningsaanvragen). Daarbij wordt het advies gevolgd dat de adviescommissie op de NRD heeft gegeven. Aan de hand van de presentatie volgt een gedachtewisseling met de leden van de klankbordgroep.

Doelstelling Bouwgrondstoffenbehoefte:

De eerste grote plas wordt verdiept tot 45 meter - NAP. Daaruit wordt ophoogzand gewonnen om het landschapsplan te realiseren zonder aanvoer van extern aanvulmateriaal. Ecologisch is dit geen bezwaar omdat er al sprake is van diep water. De taludstabiliteit en grondwatereffecten zijn bij deze diepte van een plas belangrijke aandachtspunten. Er wordt diepgaand modelmatig onderzoek verricht om de expert judgement met berekeningen te onderbouwen. Het ontgrondings- en eindinrichtingsplan is op punten aangepast. Plaatselijk kan het maaiveld lager worden aangelegd ten gunste van de natuurdoelstellingen en rivierverruiming. Door de aan te vullen oppervlakten net iets anders vorm te geven is minder aanvulmateriaal nodig. Het gaat om wijzigingen die in het eindbeeld nauwelijks merkbaar zijn maar wel een gunstigere grondballans opleveren. De land – water verhouding blijft daarbij gelijk. Door deze optimalisaties kunnen meer hoogwaardige bouwgrondstoffen worden afgevoerd en wordt het plan beter rendabel.

Gevraagd wordt naar de toepassing van extern materiaal voor herinrichting. Deze optimalisatie is onderzocht en scoort op zich positief voor deze doelstelling. Ook zou landschappelijk en ecologisch meerwaarde kunnen worden bereikt. In lijn met het NRD kiest Dekker er niet voor om deze optimalisatie op te nemen in de vergunningaanvragen. Als er zich in de toekomst grote partijen aanvulmateriaal aandienen waarvan toepassing evident positieve effecten voor de omgeving heeft, dan kan deze keuze worden heroverwogen en wordt hierover de dialoog met de omgeving gezocht.

Doelstelling Hoogwaterveiligheid:

In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau was het nog onzeker of het project Willemspolder fase 1 een concrete rivierkundige taakstelling zou krijgen en hoeveel deze zou bedragen. Inmiddels is duidelijk geworden dat een concrete rivierkundige taakstelling vanuit het programma Integraal Riviermanagement nog geruime tijd (naar schatting 2 jaar) op zich laat wachten. De doelstelling Hoogwaterveiligheid daalt daardoor naar de laagste rangorde van de 5 projectdoelen. Het project genereert een bescheiden (ca. 1 cm) waterstandsval bij maatgevend hoogwater. In het voorkeursalternatief wordt de beschikbare rivierkundige ruimte voornamelijk ingezet om meer natuurontwikkeling (ruigere vegetatie en ooibos) binnen het project mogelijk te maken en hiervoor ook de benodigde beheerruimte te reserveren. Het aanleggen van het eerste deel van de

Hoogwatergeul is in feite een no-regret maatregel. De MER commissie vroeg immers een aantal sleutels voor rivierverruiming in kaart te brengen. In fase 2 kan deze kans alsnog worden verzilverd.

Doelstelling Natuurontwikkeling:

In het voorkeursalternatief wordt binnen het gebied compensatie geboden voor beschermde soorten. De voornaamste optimalisatie is het opwaarderen van het systeem van lagunes en vooroevers tot een ca. 1,4 km lange stromende nevengeul. Dit draagt bij aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water, met name voor stroom minnende vissen en ander onderwaterleven. Om de geul voldoende te laten stromen moet het verhang op de rivier optimaal worden benut. Daarvoor moet de doorgang naar de Waal open blijven. De geul met de stapstenen gaat in fase 2 pas optimaal functioneren. De redoute komt hierdoor op een eiland te liggen (wel via stapstenen te bereiken). Dat heeft ook bijzondere natuurwaarde omdat vogels (o.a. de vis- en zeearend) hier vrij ongestoord kunnen broeden (minder roofdieren). Door de oeverwal op de juiste hoogte aan te leggen overstroomt deze een paar dagen per jaar. Door afzetting van sediment kan hier optimaal stroomdalgrasland ontwikkelen. Ook is er veel ruimte voor de ontwikkeling van het zeldzame hardhoutoibos: oostelijk van het bedrijfsterrein, op de oeverwal en op de hoogwatervluchtplaats bij de Heersweg. De natuurwaarden rond de poelen tussen de waardweg en de dijk blijven beschermd en worden verder versterkt.

Doelstelling Landschap en Recreatie:

Het voorkeursalternatief gaat uit van een betere zonering en padenstructuur waarin conflicten tussen recreatie en natuur zo veel mogelijk worden vermeden. De redoute komt op een eiland te liggen, maar is nog wel voor struiners bereikbaar via de stapstenen. Het trekpuntje komt weer op de oorspronkelijke locatie te liggen en maakt zo een rondje om de oostelijke plas voor een brede doelgroep mogelijk. De voornaamste optimalisatie is misschien wel de opwaardering van de bestaande recreatieve route tot een beweeg- & beleefroute (zie agendapunt 3). Naar aanleiding van de ontwikkelsuggesties van de gemeente zijn de activiteiten van HUMUS (gastheer van deze bijeenkomst) en stichting BeWell als passende recreatieve bedrijvigheid naar voren gekomen. Deze stichting zet avontuurlijke activiteiten in de natuur in om het welzijn van de burgers van de Betuwe te verbeteren (<https://www.humus-geefruimte.nl/stichting-bewell>). Bovenlokale aantrekkingskracht op recreanten wordt vermeden. Er is ruimte om te zwemmen (zoals nu ook het geval is) maar er worden geen officiële zwemstranden benoemd. Daardoor zouden er allerlei voorzieningen vereist zijn die niet wenselijk zijn in het gebied. Positief punt van gebruik van het gebied voor recreatie door omwonenden is terugdringen van ongewenst gedrag door sociale controle. Zo worden de gebruikers ook de ambassadeurs van het gebied.

Doelstelling Duurzaamheid en Mobiliteit:

De voorkeursvariant gaat uit van een kleine haven. Daardoor hoeft de pyrietstort niet te worden afgegraven en is hiervoor ook geen depot oostelijk van het bedrijfsterrein nodig. In plaats daarvan wordt het landdeel van de bedrijfsbestemming op het pyrietstort aangelegd (afdekkingsvariant). In het voorkeursalternatief is geen sprake meer van een landinstallatie voor de bewerking van bouwgrondstoffen. In plaats daarvan wordt in de haven een drijvende klasseerinstallatie ingezet. Dat is een vergelijkbare installatie zoals ook bij de ontgroning in het gebied wordt ingezet. Alleen is de ontgrondingsactiviteit tijdelijk en mobiel en is de bedrijfsbestemming permanent en aan een vaste locatie gebonden. Er is geen sprake van gelijktijdige inzet van twee installaties. Op land vindt alleen op- en overslag van bouwgrondstoffen plaats. De activiteiten worden landschappelijk ingepast met geluid-/zichtwallen. Uit de passende beoordeling van Sovon blijkt dat 2 windmolens inpasbaar zijn. Deze zijn opgenomen in het voorkeursalternatief, naast zonnepanelen op het water en op de bedrijfshal. Naar aanleiding van de ontwikkelsuggesties van de gemeente worden startende duurzame bedrijven als passende kleinschalige bedrijvigheid aangemerkt. Gedacht wordt aan innovaties zoals productie van waterstof in een vloeibare vorm voor duurzame scheepvaart en een testlocatie voor drijvende zonnepanelen voor gebruik in riviersystemen en op zee. Ook wordt gedacht aan een participatiemodel om IJzendoorn energieneutraal te maken.

Opgemerkt wordt dat straks materiaal van elders wordt aangevoerd voor de productie van bouwgrondstoffen, waardoor ook de milieubelasting daarvan in IJzendoorn plaatsvindt. Er is begrip voor dit standpunt, in de MER wordt dan ook onderzocht wat de milieueffecten hiervan zijn. Het watergebonden bedrijfsterrein is daarentegen een unieke locatie. Materiaal kan ongesorteerd in bulk worden aangevoerd met grote schepen, waarna het industriezand met kleinere schepen naar de klanten wordt vervoerd. De ligging van de locatie aan de Waal, vlakbij de aansluiting met het Amsterdam-Rijnkanaal is daarbij optimaal. Het landelijke en provinciale beleid zet sterk in op de stimulering van scheepvaartlogistiek om transportbewegingen met vrachtwagens tegen te gaan.

Gevraagd wordt hoe wordt uitgesloten dat het transport van bouwgrondstoffen per as gaat. Dit is in de samenwerkingsovereenkomst tussen Dekker en de gemeente geregeld. Daarnaast is dit een voorwaarde die ten grondslag ligt aan het bestemmingsplan en de benodigde vergunningen. Er worden twijfels geuit over de naleving daarvan. Dekker heeft geen goed track record opgebouwd door ervaringen vanuit ondermeer 1996, toen men zich volgens omwonenden niet aan de afspraken hield en slecht reageerde op klachten.

De klankbordgroep geeft het advies in het plan te laten zien dat transport over de weg uitgesloten wordt, garanties te geven op naleving van afspraken en zorgen weg te nemen. Deze zorgen zijn vooral gericht op toename van verkeer en toename van (laag frequent) geluid door de installatie voor winning en verwerking en door overslag en transport. De klankbordgroep uit zorg voor mensen die hier last van kunnen hebben. Het komt voor dat bepaalde mensen gevoeliger zijn voor een specifiek hinderaspect (zoals laagfrequent geluid).

Bij Dekker is een nieuwe generatie aan het roer met een vooruitstrevend MVO beleid. Alle bedrijfsactiviteiten moeten in balans zijn waar het de mens, de omgeving en de financiën aangaat (people – planet – profit). Sinds de jaren 90 is er veel veranderd. Naast de bedrijfsfilosofie is het materieel is sterk verbeterd, waardoor het energiezuinig, stil en emissiearm is. De Willemspolder is de achtertuin van Dekker en de bewoners van IJzendoorn zijn onze burens. Willemspolder fase 1 is voor Dekker als een visitekaartje voor het bedrijf. Dekker begrijpt dat ze de ervaring uit het verleden niet kan veranderen. Het vertrouwen kan alleen worden herwonnen door hier en nu maatschappelijk verantwoord te ondernemen, zich te houden aan gemaakte afspraken en ons een goede buur te tonen.

In Heteren zijn goede ervaringen met social media opgedaan tijdens de uitvoering. Een grote actieve groep omwonenden stond zo in contact met Dekker en toonde zich actief en betrokken. Daardoor waren hinderlijke zaken vaak snel en eenvoudig opgelost door er simpelweg over te communiceren. Ook voor de Willemspolder kan in overleg met de klankbordgroep een dergelijk platform worden opgezet.

Gevraagd wordt of er al iets bekend van de representatieve bedrijfssituatie? Deze is inderdaad vastgesteld ten behoeve van de berekening van geluid- en stikstofemissie. Het kan een idee zijn om met de klankbordgroep een excursie te maken naar een project in uitvoering, bijvoorbeeld in Heteren. Daarbij kan expert Roel van de Wetering van LBP/Sight uitleg geven over de installaties en de milieueffecten daarvan.

5. Communicatie

Zie sheet 'Communicatieplanning MER / Voorkeursalternatief' uit de presentatie. Naar verwachting is eind september het concept van het MER gereed. Eind 2020 kunnen de procedures voor het bestemmingsplan en de vergunningen naar verwachting worden gestart. In 2021 zijn dan de inzegementen en inspraak gepland.

6. Conclusies en vervolgafspraken

In deze bijeenkomst is bijgepraat over de voortgang, zijn de vragen over het concept voorkeursalternatief beantwoord en is stilgestaan bij de communicatie rond het MER. Gekoppeld aan het concept van het MER zal medio eind september een nieuwe klankbordgroep bijeenkomst worden georganiseerd, gecombineerd met een bezoek aan de klasseerinstallatie in Heteren en toelichting van Roel van de Wetering.

7. Rondvraag en sluiting

Jan Derksen vraagt wie het beheer doet nadat alles klaar is. Toon van Mierlo licht toe dat Dekker daar zelf een belangrijke rol in wil blijven spelen. De gedachte is een beheermodel met lokale partijen op basis van privaat / agrarisch natuurbeheer. Daarvoor wordt een rechtsvorm opgericht (zoals een stichting) gekoppeld aan een beheerfonds, gevuld met subsidiegelden en zo nodig bijdragen van Dekker en betrokken overheden. De vraag is wat het belang van Dekker hiervoor is. Dekker wil meer kennis opdoen over landschapsbeheer en een betere gesprekspartner worden voor landschapsontwikkelaars in andere projecten. Dit gebied is ook het visitekaartje van Dekker en daarom is beheer in eigen hand belangrijk.

Er zijn verder geen punten voor de rondvraag. Reggy Schute dankt alle aanwezigen hartelijk voor hun deelname en bijdrage. De bijeenkomst wordt rond 22.00 uur gesloten.